

„Atletika“, 2002 m., Nr. 2
Remigijus Bimba

Pirmąjį pasaulio suaugusiųjų vyrų kultūrizmo čempionatą („Mr. Universe“) IFBB (International Federation of Body Builders – Tarptautinė kultūristų federacija) surengė 1959 m. Monrealyje (Kanada). Šių varžybų pirmuoju nugalėtoju tapo Eddie Silvestre (Meksika). 2001 m. įvyko 42-asis čempionatas.

Iš pradžių buvo rungtyniaujama ūgio kategorijose – iki 165 cm, iki 172 cm ir per 175 cm, o nuo 1976 m. – svorio. Dabartiniu metu suaugusieji vyrai varžosi 7-iose (60 kg, 65 kg, 70 kg, 75 kg, 80 kg, 90 kg ir per 90 kg) kategorijose. Šias varžybas yra laimėję Larry Scott, Sergio Oliva, Franke Zane, Arnold Schwarzenegger, Franco Kolumbu, Lou Ferrigno, Tom Platz, Lee Haney, Lee Labrada, Ronnie Coleman ir daugelis kitų įžymių kultūristų, kurie tapę pasaulio čempionais galėdavo rungtyniauti profesionalų varžybose. Daugiausia kartų – po penkis pasaulio čempionais yra tapę egiptiečiai – El Shabat Mabrouk (1987, 1991, 1994, 1998, 1999 m.) ir Anwar Ahmed El Amawy (1989 – 1991, 1996, 1998).

Apie tris dešimtmečius (nuo 1960 iki 1990 m.) pasaulio suaugusiųjų vyrų čempionatuose dominavo daugiausiai medalių pelnantys JAV atletai. Tam įtakos turėjo labai didelis šios sporto šakos populiarumas JAV ir tokios pat galimybės iš gausaus būrio sportininkų atrinkti geriausius. Vėlesniais metais, kai IFBB sugriežtino dopingo kontrolę, amerikiečiai nesugebėjo į pagrindines varžybas atvežti pajėgių atletų. Ėmė dominuoti Europos (Vokietijos, Turkijos, Ispanijos, Slovakijos) šalių sportininkai, kur kultūrizmas turi geriau parengtą metodinę – mokslinę bazę.

Pirmasis TSRS, o taip pat Lietuvos sportininkų debiutas pasaulio kultūrizmo suaugusių vyrų čempionate įvyko Paryžiuje (Prancūzija) 1989 m. lapkričio mėn. TSRS vyrų rinktinėje dalyvavęs lietuvis Raimundas Petraitis (65 kg) užėmė 15-tą vietą. 1990 m. spalio mėn. Kuala Lumpure, (Malaizija) vykusiame pasaulio vyrų čempionate Jevgenijus Gorelikas (65 kg) iškovojo 10-tą vietą.

Tarptautinis oficialus Lietuvos kultūristų debiutas įvyko 1991 m. spalio 25 – 26 d. Katovicuose (Lenkija), pasaulio vyrų kultūrizmo čempionate. Jo metu vykusiame IFBB delegatų kongrese buvo patvirtintas naujų narių priėmimas, tarp jų – Lietuvos bei Latvijos ir Estijos. Lietuvos kultūrizmo rinktinė pasaulio suaugusių vyrų čempionatuose dalyvavo 1991 – 1994, 1996 – 2001 m. Dešimtyje pasaulio čempionatų kovojo 21 Lietuvos kultūristas. Penkis kartus čempionatuose dalyvavo Olegas Žuras, tris – J. Gorelikas, Semionas Berkovičius, du – Bronius Vaitkevičius.

1991 m. Lietuvai atstovavo 5 sportininkai ir tai kol kas gausiausia rinktinė tokio masto varžybose. Į pusfinalius pateko J. Gorelikas (7 vieta, 65 kg) ir O. Žuras (9 vieta, 90 kg). Debiutuodama komandinio pozavimo varžybose Lietuvos rinktinė (be šių dviejų atletų dar rungtyniavo Viačeslavas Chleborodovas, S. Berkovičius, Remigijus Kazakevičius) tik minimalia persvara pralaimėjo JAV komandai.

Keturis kartus O. Žuras, Rolandas Bučinskas ir S. Berkovičius buvo ketvirti pasaulio suaugusių vyrų čempionatuose. 1994 m. Šanchajuje (Kinija) vykusiame pasaulio suaugusių vyrų čempionate

O. Žuras (90 kg) dvikovą dėl trečiosios vietos tik dviem taškais pralaimėjo olandui Amisi Magne Morisho. Izmirė (Turkija) 1998 m. R. Bučinską (per 90 kg) pralenkė trys atletai – Sergej Šelestov (Rusija), Oleg Protas (Ukraina), Mustafa Hassanien (Jordanija). Po prizininkų dopingo kontrolės pastarojo iškovotas pasaulio čempiono titulas buvo anuliuotas, tačiau R. Bučinskas, nepakilo vienu laipteliu aukščiau. Iš IFBB atėjęs paaiškinamasis raštas bylojo, jog tai galėjo įvykti tik tuo atveju, jeigu R. Bučinskas Izmirė būtų patikrintas dopingo kontrolės specialistų. S. Berkovič (75 kg) 1999 m. Bratislavoje (Slovakijoje) iškovojo ketvirtą vietą, nors po pirmos varžybų dienos buvo trečias. 2000 m. Malakoje (Malaizija) O. Žuras (90 kg) buvo ketvirtas. Po dopingo kontrolės buvo diskvalifikuotas pasaulio čempionas Aleksandr Višnevskij (Rusija) ir trečiosios vietos laimėtojas čekas Richard Čada, tačiau O. Žurui neatiteko antroji vieta, nes jis nebuvo atrinktas dopingo kontrolei.

2001 m. pasaulio čempionate Birmoje (Mianmoros) Lietuvą atstovavo mažeikietis Rolandas Pocius (per 90 kg). Pirmą kartą tokiose varžybose debiutavęs R. Pocius buvo penktas, tačiau galutinius čempionato rezultatus pakoregavo dopingo kontrolė. Per prizininkams privalomą dopingo kontrolės testą sunkiausioje kategorijoje buvo diskvalifikuoti net du prizininkai. Dvejuis metais varžybose negalės dalyvauti lenkas Piotr Gluchowskij (už dopingo kontrolės procedūros pažeidimus) ir absoliutus čempionas – rusas Oleg Makšancev (už draudžiamų preparatų sporte vartojimą). Šiame čempionate burtų keliu buvo patikrintas ir Lietuvos atstovas R. Pocius, tačiau draudžiamų preparatų jo organizme neaptikta. 2002 m. sausio viduryje iš IFBB būstinės Lietuvos kultūrizmo federacijai buvo atsiųstos dopingo kontrolės išvados, kuriose teigiama per 90 kg kategorijoje pasaulio čempiono titulas atiteko lenkui Mariusz Strelinskij, bronza – čekui Petr Weinlich, o lietuviui R. Pociui – bronza. Beje, šiam atletui dopingo kontrolė padėjo jau trečią kartą. Po dopingo kontrolės 1999 m. Europos čempionate iš trečios vietos pakilo į antrą, o 2000 m. iš ketvirtos – į trečią vietą. R. Pocius iškovojo bronzos medalis pasaulio suaugusiųjų vyrų kultūrizmo čempionate – aukščiausias Lietuvos vyrų kultūristų laimėjimas šio rango varžybose.

Kiti Lietuvos vyrų rinktinės rezultatai pasaulio čempionatuose pateikti 1 lentelėje.

1 Lentelė

LIETUVOS SPORTININKŲ RINKTINĖS REZULTATAI PASAULIO SUAUGUSIŲJŲ VYRŲ
KULTŪRIZMO 1991–1994, 1996–2001 M. ČEMPIONATUOSE

Varžybų data ir vieta	Svorio kategorija (kg)				
	65	70	75	90	Per 90
XXXII-asis 1991 m. spalio 25–26 d. Katovicai (Lenkija)	1. Anwar El Amawi Egiptas 2. Mohamed-Abdel El Aziz Egiptas 3. Sergej Otroch TSRS 7. Jevgenijus Gorelikas Lietuva 16. Viačeslavas Vleborodovas Lietuva	1. Jose Guzman JAV 2. Justin Jospitre Prancūzija 3. Han Dong Ki Korėja 16. Semionas Berkovičius Lietuva		1. Mirosław Daszkiewicz Lenkija 2. Darrem Charles Trinidadas ir Tobadas 3. Michael Scionti Australija 9. Olegas Žuras Lietuva	1. Ronnie Coleman JAV 2. Ingvar Larsson Švedija 3. Richard Martina Olandija 16. Remigijus Kazakevičius Lietuva
XXXIII-asis 1992 m. lapkričio 13–14 d. Gracas (Austrija)	1. Pavel Grolmus ČSFR 2. Bang Woon Heok Korėja 3. Moham El Fasakhani Egiptas 13. Jevgenijus Gorelikas Lietuva	1. Andre Charette Kanada 2. Eduard Derzapf Vokietija 3. Justin Jospitre Prancūzija 16. Bronius Vaitkevičius Lietuva		1. Hamdullah Aykutlug Turkija 2. Roland Cziurlok Vokietija 3. Ronn Coleman JAV 15. Olegas Žuras Lietuva	
XXXIV-asis 1993 m. lapkričio 14–15 d. Seulas (Korėja)	1. Bang Woon Heok Korėja 2. Mohamed - Abdel El Aziz Egiptas 3. Sergej Otroch Ukrainija 11. Jevgenijus Gorelikas Lietuva	1. Han Dong Ki Korėja 2. Eduard Derzapf Vokietija 3. Ertugrul Gulcan Turkija 16. Bronius Vaitkevičius Lietuva			
XXXV-asis 1994 m. lapkričio 26–27 d. Šanchajus (Kinija)				1. Roland Coleman JAV 2. Gernot Burst Austrija 3. Amisy Magne Morišo Olandija 4. Olegas Žuras Lietuva	
XXXVII-asis 1996 m. lapkričio 14–15 d. Omanas (Jordanija)					1. Jenó Kiss Vengrija 2. Ercan Demir Turkija 3. Oleg Protas Ukrainija 5. Olegas Žuras Lietuva
XXXVIII-asis 1997 m. lapkričio 8–9 d. Praha (Čekija)	1. Jose – Carlos Santos Brazilija 2. Anwar El Amawi Egiptas 3. Jesus Lizcano Ispanija 16. Leonas Gintaras Lietuva				1. Johannes Eleftheriadis Vokietija 2. Enzo Ferrari Italija 3. Thomas Burianek Austrija 12. Algirdas Kilčiauskas Lietuva
XXXIX-asis 1998 m. lapkričio 14–15 d. Izmiras (Turkija)					1. Sergej Šelestov Rusija 2. Oleg Protas Ukrainija 3. - 4. Rolandas Bučinskas Lietuva
XXXX-asis 1999 m. lapkričio 13–14 d. Bratislava (Slovakija)			1. Tagir Fachrutinov Rusija 2. Peter Gal Vengrija 3. Myvng Sub Kim Koreja 4. Semionas Berkovičius Lietuva	1. Jaroslav Horvath Slovakija 2. Thomas Scheu Vokietija 3. Aleksandr Višnevskij Rusija 16. Marius Leonavičius Lietuva	1. Jan Kus Slovakija 2. Pavel Ferenc Slovakija 3. - 16. Ovidijus Burbulis Lietuva
XXXXI-asis 2000 m. lapkričio 18–19 d. Malaka (Malaizija)			1. Dan Pechanex Čekijos Respublika 2. Tagir Fachrutinov Rusija 3. Andreas Becker Vokietija 8. Semionas Berkovičius Lietuva	1. Mariusz Strzelinski Lenkija 2. - 3. - 4. Olegas Žuras Lietuva	
XXXXII-asis 2001 m. lapkričio 24–25 d. Birma (Mianmoras)					1. Mariusz Strzelinski Lenkija 2. Petr Weinlich Čekijos